

طراحی آنتولوژی عوامل خطر بیماری‌های قلبی و عروقی در سیستم نظارت بیماری‌های قلبی عروقی ایران

مقدمه و هدف: بر اساس آمار گزارش شده توسط وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ایران، بیماری‌های قلبی و عروقی مهم‌ترین علت مرگ و میر در سال‌های اخیر بوده است. در حوزه کنترل و پیشگیری، اطلاعات مربوط به عوامل خطر بیماری‌های قلبی و عروقی می‌تواند به عنوان ابزار مهمی در ارتقای استراتژی پیشگیری بیماری‌های قلبی و عروقی در کشورهای در حال توسعه باشد. پیشرفت‌های اخیر در ارتباط با فناوری اطلاعات و ارتباطات فرصت‌های جدیدی را در اجرای سیستم‌های اطلاعات مراقبت بهداشتی با کیفیت ارایه می‌نماید. این فناوری‌ها باعث بهبود پردازش داده‌ها، تشخیص دقیق‌تر و دسترسی آسان‌تر به اطلاعات می‌گردد. بدین منظور، وجود یک رویکرد بر پایه آنتولوژی جهت ارایه موجودیت‌ها، ایده‌ها، حوادث و روابط، به عنوان شکلی از بازنمایی دانش، در طراحی سیستم‌های اطلاعاتی به کار گرفته می‌شود و با فراهم سازی یک مدل جامع از نیازهای اطلاعاتی و فرایندی برای ارایه مراقبت بهداشتی درمانی در طراحی سیستم‌های اطلاعات سلامت به طور موثر مفید واقع می‌شوند. از این رو، مطالعه حاضر با هدف طراحی آنتولوژی عوامل خطر بیماری‌های قلبی عروقی در سیستم نظارت واحد قلب و عروق ارایه گردید.

روش پژوهش: این پژوهش از نوع کاربردی توسعه‌ای و به روش توصیفی-تحلیلی گذشته‌نگر انجام شد. برای تعیین وضعیت سیستم نظارت بیماری‌های قلبی عروقی از چک لیست محقق ساخته استفاده گردید. جهت طراحی آنتولوژی به شناسایی عوامل خطر از طریق تحلیل محتوی مطالعات انجام شده در ایران و مصاحبه با متخصصین پرداخته شد. شناسایی ارتباط بین عوامل خطر بیماری‌های قلبی عروقی نیز از طریق داده کاوی و با کمک نرم افزارهای مادلو و وکا صورت گرفت. در نهایت، با توجه به قوانین استخراج شده از داده کاوی با تایید متخصصین، آنتولوژی عوامل خطر بیماری‌های قلبی عروقی با استفاده از نرم افزار پروتژ طراحی گردید.

یافته‌ها: حاکی از آن است که سیستم نظارت جامع بیماری‌های قلبی عروقی در کشور به طور کامل وجود ندارد و در ضمن در حوزه تسهیم اطلاعات در سطح ملی و دانشگاهی بین نظام مراقبت عوامل خطر و بیماری‌های قلبی ارتباط مناسبی مشاهده نشد. داده‌های حاصل از داده کاوی بیانگر این مطلب بود که عوامل خطر دیابت، سن، فشار خون سیستولی، شاخص توده بدنی، مصرف میوه و سبزیجات، مصرف نمک در بیماران قلبی عروقی وجود دارد، که بر همین اساس آنتولوژی عوامل خطر بیماری‌های قلبی عروقی با استفاده از نرم افزار پروتژ در ۱۸ کلاس و ۵۳ زیر کلاس طراحی گردید.

نتایج: قبول یک چارچوب مبتنی بر آنتولوژی در حوزه سیستم نظارت بیماری‌های قلبی عروقی، بستری قوی جهت یکپارچه سازی و تحلیل داده‌های عوامل خطر بیماری‌های قلبی عروقی فراهم می‌کند. در نتیجه استفاده از این رویکرد موجب می‌گردد اجرای سیستم‌های نظارت قانونمند، تجدید پذیر و قابل مقایسه گردد و علاوه بر این، برای ارزیابی رویکردهای نظارتی در حوزه کنترل عوامل خطر بیماری‌های قلبی عروقی نیز مناسب است.

کلید واژه‌ها: آنتولوژی، بیماری‌های قلبی عروقی، عوامل خطر، سیستم نظارت